

## Beszámoló az ELTE Fizika Doktori Iskola (FDI) 2023. évi működéséről

### 1.A doktori iskola 2023. évi működtetésének, működésének bemutatása

#### 1.1. A doktori iskola humánerőforrása

##### 1.1.1. A doktori iskola vezetése (DI-vezető, DIT, adminisztráció)

Az FDI vezetője Prof. Gubicza Jenő volt 2023-ban. A doktori iskola tanácsa (DIT) 16 szavazati jogú tagból és egy szavazati joggal nem rendelkező doktorandusz képviselőből állt. Az FDI adminisztrációját 2023. február 28-ig Gaál-Nyeste Katalin látta el, majd április közepétől Kis Enikő vette át ezt a feladatot. A két időpont között az FDI vezetője vitte az adminisztratív teendőket. A KDP ösztöndíjjal és az FDI alapkeretének költségeivel kapcsolatos feladatokat Némethné Molnár Dóra látta el március 1-től az év végéig, míg a honlapot Urbán Ferenc tartotta karban az egész év során.

##### 1.1.2. A doktori iskola törzstagjai köre

A törzstagok száma 15-ről 17-re bővült. Ugyanakkor az emeritusz törzstagok száma nem változott (15). A törzstagok közül 13 az ELTE főállású professzora, ami 30%-os emelkedést jelent a 2022-es állapothoz viszonyítva.

##### 1.1.3. A doktori iskola oktatói, témakiírói, témavezetői

A doktori iskola összes oktatói létszáma 314, az aktív témavezetőké 93 fő. Mindkét szám 6%-os emelkedést mutatott a 2022-es adatokhoz képest. A témakiírók száma jelenleg 57, ami szintén nőtt a tavalyi állapothoz képest.

#### 1.2. A doktori iskola szakmai tevékenysége

##### 1.2.1. A doktori iskolai képzés felépítését, a doktori iskola képzési tervét érintő változások

Az FDI-ben a „Fizika tanítása” programban 80, míg a többi programban 48 képzési kredit megszerzését követeljük meg az első négy aktív félévben (8, ill. 16 kétórás, féléves kurzus, vizsgával). Ehhez a képzési tervben kb. 250 kurzust kínálunk. Az FDI a fizika, csillagászat és a fizika tanítása teljes területén ajánl kutatási témákat a jelentkező doktoranduszoknak.

A képzés az alábbi öt programban zajlik:

- Anyagtudomány és szilárdtestfizika program
- Részecskefizika és atommagfizika program
- Statisztikus fizika, biológiai fizika és kvantumrendszerek fizikája program
- Fizika tanítása program
- Csillagászat és űrfizika program

##### 1.2.2. A 2022. évi felvételi eljárás tapasztalatai

A 2023-ban 27 jelentkező felvételizett az FDI-be, akik közül 23 kért ösztöndíjat. Mivel az ösztöndíjas képzésre jelentkezők száma nem haladta meg a kiadható ösztöndíjak számát, ezért minden ilyen jellegű igényt ki tudtunk elégíteni. A 2023/2024-as tanévet 110 doktorandusszal kezdtük el.

##### 1.2.4. Komplex vizsgák - eredményesség, tapasztalatok

2023-ban összesen 22 doktorandusz komplex vizsgázott. A doktoranduszok többsége jól szerepelt a komplex vizsgán. Összesen két doktorandusz nem tudta sikerrel letenni a komplex vizsgát, ők utóvizsgáztak; az utóvizsgák sikeresek voltak.

#### *1.2.5. Doktoranduszi teljesítmény*

Doktoranduszaink általában eredményesen teljesítik a képzési és kutatási feladataikat. Sokan közülük kiváló eredményeket érnek el, amit mutatnak az elnyert külön ösztöndíjak. Doktoranduszaink közül 11 nyert el doktori és 2 doktorvárományosi ÚNKP ösztöndíjat, valamint 14 hallgató rendelkezett KDP ösztöndíjjal. 10 doktorandusz nyert DKÖP ösztöndíjat.

#### **1.3. A doktori iskola infrastruktúráját érintő változások**

##### *1.3.1. Az oktatás, tanulás, kutatás céljára szolgáló helyiségek, eszközök*

Az FDI nem rendelkezik infrastuktúrával. A doktoranduszok a témavezetők tanszékén vagy kutatóintézetében lévő helyiségeket és eszközöket használják. Ebben nem történt változás 2023-ban.

##### *1.3.2. Könyvtár, szakirodalom, informatikai rendszerek stb.*

Az FDI doktoranduszai hasonló módon férnek hozzá a szakirodalomhoz, a könyvtári szolgáltatásokhoz és az informatikai rendszerekhez, mint ahogy a témavezetők. Ebben sem történt változás 2023-ban.

#### **1.4. A doktori iskola kapcsolatrendszerét érintő változások**

##### *1.4.1. Hazai és nemzetközi együttműködések, tudományos kapcsolatok, nemzetköziesítés*

Az FDI hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere folyamatosan bővül. Egyre több kolléga csatlakozik a doktori iskolához témavezetőként vagy oktatóként. 2023-ban az FDI oktató/témavezető gárdája 18 fővel bővült. Ezen kívül a doktori iskola tagja lett egy HORIZON-MSCA-DN pályázat beadására létrejött konzorciumnak, amelynek célja innovatív neutron forrásokkal kapcsolatos kutatások bevonása a doktori képzésbe európai egyetemeken. A projekt címe: EU-GENESO: EUropean training network for the next GEneration of NEutron Sources. Az FDI-n kívül más rangos európai (német, francia, olasz, spanyol, osztrák) egyetemek doktori iskolái is részt vesznek a projektben.

Az FDI-ben tanuló 107 doktoranduszból 16 külföldi (15%). Igyekszünk minél több külföldi doktoranduszt és oktatót bevonni az FDI-ben folyó képzésbe. Ehhez nagy segítség az SH ösztöndíj.

## **2. A doktori iskola 2023. évi működésének értékelése**

#### **2.1. A doktori iskolai képzés jogszabályi/szabályzati háttere**

Az FDI működése során maradéktalanul betartja a hatályos jogszabályokat. A részletek az ELTE Doktori Szabályzatában és az FDI Működési Szabályzatában találhatók meg.

#### **2.2. A doktori iskola minőségbiztosítási politikája**

Az ELTE Fizika Doktori Iskola minőségbiztosítási terve az ELTE Doktori Szabályzatában valamint a doktori iskola Működési Szabályzatában megfogalmazott alapelvekre és szabályokra épül. A minőségbiztosítás legfontosabb elemei:

- A doktori iskolában meghirdetésre kerülő témák minőségi ellenőrzése, amit a doktori iskola tanácsa (DIT) végez el.
- A doktori képzésre jelentkezőkkel a DIT által megbízott bizottság folytat felvételi beszélgetést. A felvételi bizottság megvizsgálja a jelentkezők szakmai felkészültségét, nyelvtudását, korábbi tudományos munkáját, egyetemi tanulmányaik során mutatott teljesítményüket és kutatási tervük megvalósíthatóságát. Ezáltal biztosított, hogy a

doktori képzésre azok a jelentkezők nyernek felvételt, akik már rendelkeznek a képzés megkezdéséhez szükséges előismeretekkel.

- A doktori iskola tőrzstagjai, témavezetői és oktatói tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akik a doktori iskola tudományágában, illetve kutatási területén folyamatos magas szintű tudományos tevékenységet folytatnak.
- A DIT minden tanévben felülvizsgálja a meghirdetésre kerülő kurzusok listáját és felkéri az oktatókat a tárgyak tematikáinak aktualizálására, megvitatja és jóváhagyja az új kurzusok tematikáit és szükség esetén azok módosítását kéri.
- A hallgatók rendszeres beszámoltatása (pl. a féléves jelentések segítségével).
- A DIT a komplex vizsga tárgyak tematikáit rendszeresen felülvizsgálja és szükség esetén módosítja azokat.
- A disszertáció benyújtásának feltétele, hogy a doktorandusz már értekezésének elkészülte előtt rendelkezzen az önálló tudományos munkásságát igazoló, a szakma által rangosnak tartott, lektorált, referált tudományos folyóiratban vagy kötetben megjelent, vagy közlésre elfogadott kettő vagy több közleménnyel, amelyek az értekezés témakörében készültek.
- A DIT a doktori fokozatszerzési eljárás elindítására benyújtott kérelmeket részletesen megvitatja. A jelölt témavezetőjének írásos nyilatkozatot kell tennie, hogy javasolja az eljárás elindítását, ill. a disszertáció benyújtását. A doktoranduszok disszertációjáról készített két bírálat szerzői közül legalább az egyik külsős szakember. A védés nyilvános, a védés előtt a doktori disszertáció és a disszertáció tézisei a Kar honlapján megtekinthetők.

### 2.3. Minőségbiztosítási feladatok, elért minőségcélok

Feladatul tűztük ki, hogy a doktori iskola honlapját fejlesztjük. Sikerült elérni, hogy a jelenlegi honlapon minden fontos adat és tájékoztató anyag megtalálható legyen. Felkerültek a komplex vizsga tárgyainak tematikái is, amelyek segítik a doktoranduszok felkészülését, ezzel javítva a vizsgák minőségét. A honlap címe: [https://physics.elte.hu/fizika\\_phd](https://physics.elte.hu/fizika_phd)

2024. március 14.

*Palla Gergely*  
*a Fizika Doktori Iskola vezetője*